

Početak pregovora Srbije o članstvu u Evropskoj uniji

piše: Nataša Dragojlović

Evropski savet je 28. juna 2013. godine odlučio da se otvore pristupni pregovori sa Srbijom, a da Prva međuvladina konferencija bude održana najkasnije u januaru 2014. godine. Države članice EU usvojile su i Pregovarački okvir za pristupne pregovore sa Srbijom, čiji je nacrt usaglašavan od 23. jula 2013. godine, kada je Evropska komisija prezentovala prvi nacrt državama članicama, do 19. decembra, kada ga je najpre usvojio Evropski savet za opšte poslove, a potvrdio Evropski savet 20. decembra 2013. godine.

Na političkom nivou pregovori Srbije o članstvu u Evropskoj uniji (EU) formalno su počeli 21. januara 2014. godine u Briselu Prvom međuvladinom konferencijom o pristupanju Srbije EU. Predsedavajući je bio grčki ministar spoljnih poslova Evangelos Venizelos, a Evropsku komisiju je predstavljao Štefan File, komesar Evropske unije zadužen za proširenje. Srpsku delegaciju predvodio je premijer Ivica Dačić, a u delegaciji su bili i prvi potpredsednik Vlade Aleksandar Vučić, ministar spoljnih poslova Ivan Mrkić, ministar zadužen za evropske integracije Branko Ružić, glavni pregovarač, tj. šef Pregovaračkog tima prof. Tanja Mišćević i članovi Pregovaračkog tima koji su to po funkciji (državni sekretari u ministarstvima spoljnih poslova i finansija i šef diplomatske misije Republike Srbije pri EU).

Prva međuvladina konferencija bila je prilika da se razmene opšti stavovi između predstavnika EU i Srbije, predstavi Pregovarački okvir EU, predstavi pregovarački tim Srbije i predloži kalendar sastanaka u okviru procesa skrininga koji prethodi suštinskim pregovorima, kao i da se odredi kalendar narednih sastanaka Međuvladine konferencije po pregovaračkim poglavljima koja se budu otvarala.

Obe strane su ovom prilikom podsetile na istoriju odnosa i faze koje su prethodile ovom događaju. Obostrano je naglašeno da je početak pregovora „prekretnica u evoluciji međusobnih odnosa“ i „istorijski događaj“, da sada sve zavisi od spremnosti Srbije da se pripremi za prihvatanje obaveza koje proizilaze iz članstva u EU, kao i od **spremnosti EU da do 2020. godine prihvati Srbiju kao novu članicu.**

Pregovarački okvir koji je Evropska komisija pripremila za Srbiju sastoji se od tri dela: principi po kojima se vode pregovori, sadržaj pregovora i procedure. Ovaj okvir je u 95 posto isti kao za Crnu Goru, s tom razlikom što se za Srbiju uvode posebne obaveze u poglavlju 35, u kom se prati napredak u normalizaciji odnosa Beograda i Prištine. Od Srbije se u tom smislu očekuje da bude posvećena sprovođenju svih sporazuma koji se postignu u dijalogu sa Kosovom, poštovanje principa inkluzivne regionalne saradnje, saradnja sa misijom EULEX u pogledu izvršavanja zadataka koji su joj povereni na teritoriji čitavog Kosova, kao i rešavanje svih sporova u toku tehničkih pregovora, u dobroj meri sa ciljem da se do kraja pregovora Srbije sa EU, između Srbije i Kosova sklopi i pravno obavezujući sporazum.

U pregovaračkom okviru EU za Srbiju istaknuto je **da će tri pregovaračka poglavlja imati prioritet** nad ostalima: **23 (pravosuđe i osnovna prava), 24 (pravda, sloboda i bezbednost) i 35 (statutarna pitanja, među kojima su i pitanja normalizacije odnosa sa Kosovom).** Pomenuta pregovaračka poglavlja će biti otvorena odmah po okončanju skrininga koji je u toku od septembra prošle godine. Procena Štefana Filea je da bi otvaranje prvih poglavlja moglo da počne polovinom 2015. godine. Napredak u ovim oblastima pratiće Evropska komisija do kraja pregovora.

Premijer Dačić je u svom obraćanju potvrdio **opredeljenje Srbije za integraciju u EU**, njenu privrženost ciljevima EU, kao i spremnost da svoje zakonodavstvo usaglasi sa pravnim tekovinama EU. On je izneo viđenje toka i dinamike pregovora, kao i opšti okvir u kom se postiže spremnost za punopravno članstvo.

Politički format međuvladine konferencije sastaje se četiri puta godišnje, na početku i na kraju šestomesečnog predsedavanja države članice EU, i saziva se na poziv ministra spoljnih poslova države koja predsedava. Sledeća bi, dakle, u ovom formatu mogla biti održana na kraju grčkog predsedavanja.

Osim političkog formata međuvladine konferencije, prilikom svakog otvaranja i privremenog zatvaranja poglavlja, **sazivaju se i međuvladine konferencije na tehničkom ili ekspertskom nivou.** Kada se sastanak međuvladine konferencije o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji održava na nivou zamenika, delegaciju Republike Srbije predvodi šef Pregovaračkog tima, a u slučaju sprečenosti zamenjuje ga član Pregovaračkog tima u zavisnosti od teme sastanka. Poslove sekretara i zamenika sekretara Međuvladine konferencije o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji obavljaju predstavnici Misije Republike Srbije pri Evropskoj uniji.

ISTRAŽIVAČKI FORUM

predstavlja programsko telo Evropskog pokreta u Srbiji i funkcionalni mehanizam za uključivanje relevantnih nezavisnih stručnjaka, članova i bliskih saradnika EPuS-a u istraživačko-analitički rad, odnosno proces zagovaranja alternativnih predloga javne politike u svim oblastima relevantnim za proces evropske integracije Srbije.

Cilj IF-a jeste da sveobuhvatnim, multidisciplinarnim i pravovremenim praktično-politički usmerenim istraživanjima, podrži zagovaračke napore EPuS-a i doprinese poboljšanju kvaliteta javnih politika.

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd
Republika Srbija
tel: + 381 11 3640 174
fax: + 381 11 3640 202

www.emins.org

Prvi korak pre otvaranja svakog od 35 poglavlja jeste tzv. *skrining*, tj. pretres i analitički pregled zakonodavstva koje je važeće u Srbiji u određenoj oblasti, i onog u EU, nakon čega se utvrđuju razlike između dva zakonodavstva, utvrđuju mere za prevazilaženje ovih razlika i izrađuje akcioni plan za primenu ovih mera sa vremenskim okvirom. **U toku 2014. godine očekuje se završetak 50 skrininga.** Otvaranje pregovaračkih poglavlja očekuje se u drugoj polovini sledeće godine. Za svako otvaranje i zatvaranje poglavlja neophodna je jednoglasna odluka Saveta ministara EU, a po zatvaranju svih poglavlja, njihovi rezultati unose se u nacrt Sporazuma o pristupanju, na osnovu kojeg Savet EU jednoglasno donosi odluku o primanju u članstvo države kandidata.

Što se samih pregovora tiče, država kandidat prihvata pravne tekovine EU u postojećem obliku i prilagođava se pravnom, ekonomskom i društvenom sistemu EU, a **pregovaraju se uslovi i modaliteti pristupanja države kandidata** tom sistemu. **Potreba za prelaznim periodima i prelazni rokovi, kao i izuzeća od primene,** jesu predmet pregovora Srbije i Evropske unije i biće identifikovani nakon okončanja skrininga u svakom od poglavlja. Pregovori se odvijaju na bazi usvojenih i prezentovanih pozicija svake od strana. Treba imati na umu i to da Srbija ne pregovara samo sa Evropskom komisijom, već i sa svih 28 članica Evropske unije. **Srpska strana je na otvaranju pregovora imala stav da će tehnički biti spremna za članstvo do 2018. godine,** a da bi nakon toga po utvrđenoj proceduri EU, **mogla biti primljena u članstvo 2020. godine.**

Izvori:

1. Council of the European Union, *Zaključci Evropskog saveta od 19–20. decembra 2013. godine*, V/43, str. 22, Council of the European Union, <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&t=PDF&gc=tr ue&sc=false&f=ST%20217%202013%20INIT> (pristupljeno 10. februara 2014)
2. Council of the European Union, *Council conclusions on Enlargement and Stabilisation and Association Process, GENERAL AFFAIRS Council meeting, Brussels, 17 December 2013*, Council of the European Union, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/genaff/140142.pdf (pristupljeno 10. februara 2014)
3. *Opšta pozicija EU na Prvoj međuvladinoj konferenciji u Briselu, 21. januara 2014. godine*, Evropski pokret u Srbiji, http://www.emins.org/uploads/useruploads/dokumentipdf/pregovarački_okvir_srbija_EU.pdf (pristupljeno 10. februara 2014)
4. *U 2014. 50 skrininga*, Evropski pokret u Srbiji, <http://www.emins.org/srpski/negotiations/article/u-2014.-50-skrininga> (pristupljeno 10. februara 2014)
5. *Uvodna izjava Republike Srbije na Prvoj međuvladinoj konferenciji u Briselu, 21. januara 2014. godine*, Evropski pokret u Srbiji, <http://www.emins.org/srpski/negotiations/article/uvodna-izjava-srbije-na-medjuvladinoj-konferenciji> (pristupljeno 10. februara 2014)
6. Vlada Republike Srbije. *Odluka o obrazovanju Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji*, Vlada Republike Srbije, http://www.seio.gov.rs/upload/documents/nacionalna_dokumenta/pregovori_sa_eu/odluka_pregovarački_tim.pdf (pristupljeno 10. februara 2014)

NATAŠA DRAGOJLOVIĆ je članica Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji.

Rad Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji je podržan od strane „Think Tank Fund” programa Fondacija za otvoreno društvo. Mišljenja i stavovi izraženi u ovom radu predstavljaju stavove autora, članova ili saradnika Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji, i ne odražavaju neophodno i zvanične stavove Fondacija za otvoreno društvo.